

Izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC v letu 2014

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je letos za potrebe regijske certifikacije gozdov PEFC že tretjič opravila letno ocenjevanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. KGZS mora namreč skladno s pravili regijske certifikacije gozdov PEFC vsako leto preveriti ustreznost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri določenem številu naključno izbranih lastnikih gozdov, ki so vključeni v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. Hkrati je bila KGZS deležna prvega nadzornega ocenjevanja izvajanja postopkov regijske certifikacije gozdov PEFC s strani certifikacijskega organa Inštituta KON-CERT.

Nadzorno ocenjevanje KGZS

Prvo nadzorno ocenjevanje regijskega predstavnika, ki ga je izvedel Inštitut KON-CERT, se je začelo že v januarju, ko sta presojevalca certifikacijskega organa presojala izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC na sedežu KGZS. Na administrativno izvajanje postopkov regijske certifikacije gozdov PEFC ni bilo večjih pripomb. Tako je KGZS vsa neskladja, izpisana pri kabinetni presoji, odpravila že do konca marca. Drugi del ocenjevanja regijskega predstavnika predstavlja ocenjevanje izvajanja regijske certifikacije gozdov PEFC na terenu, ki je trajalo od 25. maja do 30. julija, ko smo na zaključnem sestanku izpisali popravljalne ukrepe za odpravo neskladij. Inštitut KON-CERT je v tem času ob prisotnosti predstavnikov KGZS opravil ponovno ocenjevanje devetih gozdnih posestnikov, ki so bili že pregledani s strani ocenjevalcev KGZS v letih 2012 in 2013, opravil prvo ocenjevanje pri eni gozdni posesti, na dveh gozdnih posestvih pa je ocenjeval delo ocenjevalcev KGZS.

Ocenjevanja so bila locirana v območnih enotah Slovenj Gradec, Brežice in Nazarje.

Inštitut KON-CERT je KGZS med drugim izpisal splošno neskladnost »Lastniki gozdov ne poznajo svojih pravic in dolžnosti v zvezi z gospodarjenjem z gozdovi glede na zakonodajo in shemo PEFC«. Ta neskladnost se dejansko nanaša na neizvedena varstvena dela v gozdovih, poškodovanih zaradi naravnih ujm; na pašo v gozdovih, ki ni predvidena v gozdnogojitvenem načrtu; na najdene odpadke v gozdu; na nepoznavanje načrtovanih ukrepov za njihov gozd; na neizdane odločbe za nujna gojitvena dela; na nepoznavanje pomembnih biotopov in habitatov ter omejitev pri gospodarjenju za gozdno posest ter na neuporabo bio olj na območjih, kjer je prva stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije. Ugotovljeno je bilo še, da lastniki gozdov ne vodijo z zakonom predpisanih evidenc na obrazcu »Evidenčni list« ali » Listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti«. KGZS se je za odpravo neskladnosti zavezala, da bo lastnike gozdov seznanila z ugotovljenimi neskladnostmi ter potrebnem vodenju evidenc poseka, prodaje in spravila lesa.

Letno ocenjevanje pri lastnikih gozdov

Ocenjevalca KGZS sta v okviru letnega programa ocenila ustreznost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri naključno izbranih 25 lastnikih gozdov iz cele Slovenije, ki so vključeni v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. V ocenjevanje je bilo izbranih 1.010 ha gozdov na 342 gozdnih parcelah. Ocenjevanje je potekalo od začetka aprila do konca oktobra. Na podlagi informacij, zbranih na Zavodu za gozdove Slovenije, pri lastniku gozda ter na ogledu gozda, je bil izpolnjen vprašalnik glede

trajnostnega gospodarjenja z gozdom ter napisan Zapisnik o skladnosti izvajanja zahtev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z določili slovenske sheme za certifikacijo gozdov. Pri ocenjevanju so nepravilnosti ugotovili pri 20 lastnikih gozdov, kar je kar 80 % lastnikov gozdov, izbranih za letošnje ocenjevanje.

Zaključne ugotovitve presoj

Kar 60 % ocenjevanih lastnikov gozdov, ki sta jih v letu 2014 ocenila ocenjevalca KGZS, sami delajo v svojih gozdovih, od tega jih 40 % koristi tudi dela v okviru medsosedske pomoči. Za izvajanje del v gozdovih 19 % lastnikov gozdov koristi storitve profesionalnih izvajalcev, medtem ko ima 67 % lastnikov gozdov, ki sami delajo v gozdu, opravljen vsaj en tečaj varnega dela v gozdu.

Največ nedoslednosti pri lastnikih gozdov je bilo pri vodenju evidenc poseka in prodaje lesa, kljub temu da je vodenje tovrstnih evidenc zakonsko predpisano. Ravno tako je zakonsko predpisano, da mora biti vsak stroj, ki dela v gozdu, opremljen s kompletom za primer izlitja olja. Pri ocenjevanju je tako imenovani eko komplet imelo le 53 % lastnikov gozdov, ki sami delajo v gozdu. Problem so tudi odpadki v gozdu, ki so bili ugotovljeni v več primerih, vendar so bili (plastične ročke in ostala plastična embalaža) v večini primerov odstranjeni iz gozda že pri samem ocenjevanju.

Še vedno drži splošna ugotovitev, da so lastniki gozdov pomanjkljivo seznanjeni z gozdarskimi načrti in večinoma ne vedo, koliko lahko letno posekajo in katera dela so načrtovana v njihovem gozdu.

Pohvalno pa je, da nismo zasledili niti enega primera, da lastniki gozdov za najemanje storitev ne bi imeli sklenjene pogodbe oziroma računa za opravljeno storitev.

Neskladnosti pri gospodarjenju z gozdovi, ki jih je KGZS lastnikom gozdov izpisala v letu 2014

Vrsta neskladja	Število kršiteljev	Število kršiteljev v %
Nedovoljena paša v gozdu	1	4
Se ne vodi evidenca prodaje lesa	17	68
Traktor ni opremljen s kompletom za izlitje olja	7	47
Odpadki v gozdu	5	20
Neizvedeni varstveni ukrepi po ujmah	2	8
Neustrezno urejeno sečišče	1	4
Nelegalni objekti v gozdu	1	4
Nima zaščitnih protivreznih hlač	3	20
SKUPAJ	20	80

Razen enega lastnika, ki je po ocenjevanju sam izstopil iz regijske certifikacije gozdov PEFC, so vsi lastniki gozdov, pri katerih je KGZS ugotovila neskladnosti, ustrezno odpravili nepravilnosti, zato ni bilo sprejetih nobenih ukrepov v smeri njihove izključitve.

Izdaja potrdil

Potrdila o vključenosti v regijsko certifikacijo gozdov PEFC se izdajajo lastnikom gozdov, ki potrdilo zahtevajo in poravnajo stroške njegove izdaje. V letu 2014 je KGZS izdala 44 potrdil. Tako je do danes skupaj izdanih 318 potrdil, kar pomeni, da je potrdilo zahtevalo 80 % lastnikov gozdov, vključenih v regijsko certifikacijo gozdov. S potrdilom bodo lahko lastniki gozdov dokazovali, da je njihov gozd certificiran oziroma da z njim gospodarijo na trajnostni način po sistemu PEFC.

Druge aktivnosti pri regijski certifikaciji gozdov PEFC

V regijsko certifikacijo gozdov PEFC se stalno vključujejo novi člani. V letu 2014 se je do sedaj vključilo 44 novih lastnikov gozdov, ki so prijavili 1.044 hektarov gozdov. Baza v regijsko certifikacijo gozdov PEFC vključenih lastnikov se zaradi spremembe lastništva gozdnih parcel in statusa gozdnih parcel stalno ažurira. Skupno je sedaj v regijsko certifikacijo vključenih 411 lastnikov gozdov s 16.394 hektarov gozdov. Zaradi novih zahtev so se v letu 2014 spremenila nekatera navodila za izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC. Zavodu za gozdove Slovenije, ki aktivno sodeluje pri izvajanju regijske certifikacije gozdov PEFC, so bile med drugim še predstavljene ugotovitve ocenjevanja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v letu 2014.

Priporočila za izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

1. Za svojo gozdno posest moramo voditi predpisane evidence o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti.
2. Ustrezno zaščitno opremo za delo v gozdu je potrebno dosledno uporabljati skladno z navodili proizvajalca.

3. Vsak stroj v gozdu mora biti opremljen z opremo za primer izlitja olj (eko komplet). Takšno opremo moramo zahtevati tudi od drugih izvajalcev, ki delajo v našem gozdu.

4. Zaradi ujm poškodovane gozdove je potrebno čim prej sanirati, še posebej, če obstaja možnost pojava gozdnih škodljivcev in bolezni.

5. Vse nelegalne objekte v gozdu je potrebno legalizirati ali odstraniti.

6. Vsem gozdnim lastnikom se priporoča vpogled v gozdarske načrte za njihovo gozdno posest, večjim lastnikom pa tudi izdelava posestnega načrta z namenom gospodarnejšega in ekonomsko bolj učinkovitega trajnostnega gospodarjenja z gozdno posestjo.

7. Lastniki gozdov ali njihovi upravitelji bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje znanje, tako glede varnega dela v gozdu kot tudi ostalih elementov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.